

Teme: Gradonačelnica, Direktor TZ Mali Lošinj,

„PRIMORKA“ – OLIMPIJSKA PRIČA IZ MALOG LOŠINJA

Nakon više od sedam desetljeća nakon olimpijskog nastupa, jedrilica „PRIMORKA“, kao simbol oživljenog dijela pomorske i sportske povijesti Lošinja, ponovno je obnovljena te predstavljena javnosti 23. srpnja 2026. godine

U malološinjском hotelu Bellevue, Turistička zajednica Grada Malog Lošinja i Jedriličarski klub Jugo predstavili su obnovljenu jedrilicu klase Star „Primorka“, a riječ je o originalnoj olimpijskoj jedrilici iz 1952. godine, izgrađenoj u lošinjском škveru posebno za nastup lošinjских jedriličara na Olimpijskim igrama u Helsinkiju.

Ovom je prilikom događanje upotpunio glazbeni duo, Duo2Go iz Malog Lošinja, a direktor Turističke zajednice Grada Malog Lošinja Dalibor Cvitković, predsjednik JK Jugo Vedran Kabalin, predsjednik Kluba pomoraca Lucio Jurjako i Lucio Fafangel, sin člana posade jedrilice Primorka – Maria Fafangela, obratili su se prisutnima.

„PRIMORKA“

Godine 1952. mala jedrilica iz Malog Lošinja otisnula se na jedno od najvećih sportskih natjecanja na svijetu – Olimpijske igre u Helsinkiju, s jedrima punim znanja i ponosa otočne zajednice duboko povezane s morem. Uvjeti u kojima su se lošinjски jedriličari natjecali bili su daleko od idealnih. Iako čvrsta i pouzdana, ova jedrilica je bila skromnija od brodova konkurencije.

Primorka je vrijedan dio identiteta našega Lošinja i priča na koju s razlogom možemo biti ponosni. Njezinom obnovom oživljen je važan dio naše pomorske i sportske baštine, ali i sjećanje na ljude čija su ih hrabrost, znanje i ljubav prema moru odveli sve do olimpijske pozornice. Malo je sredina koje se mogu pohvaliti činjenicom da je na istim Olimpijskim igrama nastupilo čak pet jedriličara rođenih na jednom malom otoku. To najbolje govori koliko su more, jedrenje i pomorsko znanje duboko utkani u našu povijest i život generacija Lošinjana. Hvala svima koji su svojim znanjem, trudom i entuzijazmom omogućili da Primorka ponovno bude pred nama i da ovu iznimnu lošinjску priču sačuvamo i prenesemo generacijama koje dolaze, izjavila je gradonačelnica Grada Malog Lošinja Ana Kučić.

Predsjednik JK Jugo, Vedran Kabalin ovom je prilikom zahvalio svim članovima svog jedriličarskog kluba, bivšim i sadašnjim, koji su svojim trudom pomogli da se upravo ova jedrilica sačuva od propadanja i danas, u obnovljenom izdanju, predstavi javnosti. Jedriličarski klub Jugo iznimno je ponosan što je, uz pomoć Turističke zajednice Grada Malog Lošinja, uspio sačuvati ovaj primjerak jedrilice Zvijezda. Ova jedrilica predstavljat će svojevrsni spomenik lošinjском jedrenju, čiji je vrhunac bio nastup lošinjске posade Fafangel – Bašić na Olimpijskim igrama 1952. godine.

U olimpijskoj jedriličarskoj klasi Star, jednoj od najprestižnijih i najzahtjevnijih jedriličarskih disciplina, Jugoslaviju su predstavljali lošinjски jedriličari Karlo Bašić i Mario Fafangel, članovi Jedriličarskog kluba Jugo. Dio olimpijske ekipe bio je i Tito Barač, koji je sudjelovao kao rezervni član posade.

PETORICA LOŠINJANA NA OLIMPIJSKIM IGRAMA U HELSINKIJU

Istraživanje provedeno tijekom obnove „Primorke“ otkrilo je još jedan gotovo nepoznat, ali iznimno vrijedan dio lošinjске olimpijske povijesti. Na Olimpijskim igrama u Helsinkiju 1952. godine nisu nastupila četvorica, nego čak

petorica jedriličara rođenih u Malom Lošnju.

U olimpijskoj klasi Star za Jugoslaviju su na „Primorki“ jedrili Karlo Bašić i Mario Fafangel, dok su za Italiju u istoj klasi nastupili Agostino Straulino i Nicol „Nico“ Rode, koji su osvojili zlatnu olimpijsku medalju. Peti Lošinjanin bio je Dario Salata, koji je za Italiju nastupio u klasi 5,5 metara na jedrilici „Mirtala“, zajedno s članovima posade Egoneom Jakinom i Giorgiom Audiziom.

Tako je na istim Olimpijskim igrama, u različitim jedriličarskim klasama i pod različitim zastavama, nastupilo čak pet jedriličara rođenih u Malom Lošnju. Ta je iznimna činjenica desetljećima bila gotovo nepoznata, a ponovno je izašla na vidjelo upravo zahvaljujući istraživanju provedenom tijekom obnove „Primorke“. Obnovljena jedrilica stoga ne čuva samo uspomenu na svoju olimpijsku posadu, nego otvara i novo poglavlje u poznavanju bogate pomorske i sportske baštine Lošinja.

Mario Fafangel, član posade jedrilice Primorka, kasnije se prisjećao; olimpijada u Helsinkiju trebala je biti vrhunac svega dotadašnjeg i svi su očekivali dobre rezultate, a dogodilo se sasvim obratno: naša ekipa zauzela je pretposljednje mjesto. Porazno, ali istovremeno i dobra škola. Uvidjeli smo da za dobar uspjeh nije dovoljno imati dobre i smjele moreplovce – veliku ulogu igra i kvaliteta jedrilica na kojima se plove.

Ovom su se prilikom događanju pridružili sin i unuk Maria Fafangela; Luciano i Raoul.

Velika zahvala svima na sudjelovanju i prisustvu. Moj bi otac Mario bio uistinu ponosan, naveo je sin Luciano Fafangel.

Lošinjski jedriličari nastupili su na olimpijskoj regati i time upisali Mali Lošinj u povijest svjetskog jedrenja.

„Za malu pomorsku zajednicu poput Lošinja sudjelovanje na Olimpijskim igrama predstavljalo je izniman uspjeh. Jedrenje je na otoku bilo mnogo više od sporta – bilo je dio svakodnevnog života, pomorske tradicije i znanja koje se prenosilo generacijama. Obnova ove jedrilice nije samo restauracija starog broda. Ona predstavlja oživljavanje dijela pomorske i sportske povijesti Lošinja“, izjavio je direktor Turističke zajednice Grada Malog Lošinja Dalibor Cvitković te najavio veliki rujanski festival LOSINAVA.

„Pozivamo sve da nam se od 5. do 19. rujna pridruže na festivalu LOSINAVA, koji slavi bogatu pomorsku i brodograđevnu baštinu otoka Lošinja kroz raznolik program ispunjen kulturnim, zabavnim i edukativnim sadržajima – od tradicionalnih regata, pomorske večeri i koncerata do svakodnevnih radionica i predavanja u sklopu LOSINAVA pointa. Ovogodišnja je novost i 'DIR PO VALI', besplatna plovidba malološinjском uvalom uz lošinjskog barkarijola, koja će posjetiteljima pružiti jedinstven doživljaj našeg pomorskog identiteta. Tijekom festivala moći će se uživati i u vrhunskim okusima Mediterana kroz gastronomsku manifestaciju 'Taste the Mediterranean' u lošinjskim restoranima, kao i u izložbi na otvorenom 'Lošinjska pomorska i jedriličarska baština' na malološinjскоj rivi. Posebno smo ponosni što se ove godine održava jubilarna, 50. Nerezinska regata tradicijskih barki na jedra, koja će 19. rujna zaokružiti ovu proslavu lošinjske pomorske baštine. Vjerujemo da će ovogodišnja LOSINAVA još jednom povezati tradiciju, more i zajedništvo te pružiti nezaboravno iskustvo svim generacijama.“

Obnovu su zajednički realizirali Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, brodograditelj Loris Rubinić, Jedriličarski klub Jugo.

Primorka danas ponovno oživljava uspomenu na vrijeme kada su jedra s otoka Lošinja doplovila sve do olimpijske pozornice. Obnovljena jedrilica trenutačno je izložena u hotelu Bellevue, a nakon završetka obnove zgrade stare Pomorske škole u Malom Lošnju „uplovit će u svoju novu matičnu luku“ – pomorsku zbirku posvećenu očuvanju i predstavljanju bogate pomorske i jedriličarske baštine otoka.

KLJUČNE RIJEČI:

AUTOR:
Turizam Media